

Sfântul Sofronie Saharov

SUSPINAREA DUHULUI SFÂNT ÎNTRU NOI

viața • acatistul • paraclisul • rugăciuni

^{ed. 1990}
Σοφία

CUVÂNT ÎNAINTE

Din pilda viețuirii sale și din cuvintele pe care Sfântul Sofronie Saharov ni le-a lăsat, putem înțelege că fiecare dintre noi este o persoană unică, veșnică și irepetabilă și am fost aduși la ființă pentru a fi o biruință a Vieții. Și aceasta tocmai pentru că, atunci când Domnul ne-a făcut pe fiecare din nimic, El Însuși a rostit un cuvânt nespus de frumos, un unic nume. Un nume al Vieții, un nume al unui fiu de-al Său. Numele pe care le purtăm în această lume sunt mărginite și cumva o reflectare a nedesăvârșirii acestei vieți pământești. Cred că, atunci când vom sta înaintea Domnului, vom rosti un singur cuvânt, numele dat nouă de Însuși Dumnezeu, numele prin care ne-a dat ființă și întru acesta se va face Judecata. Iar Judecata noi înșine o vom săvârși, mărturisind cât am reușit să trăim, să plinim, să descoperim din numele cel tainic pe care ni l-a dat Domnul. Calea e cea atotbiruitoare a Evangheliei... „fără de Mine nu puteți face nimic” (Ioan 15, 5). Noi suntem însetați de Dumnezeu și-L căutăm prin însăși acel cuvânt tainic prin care ne-a adus la ființă.

Domnul grăiește lăuntric în fiecare om și dezvoltă un limbaj, sau mai bine zis un metalimbaj. Această grăire de taină se face de Dumnezeu întru om, dar prin fiecare înspre tot neamul omenesc. Adesea numim această limbă suspinul Duhului Sfânt pentru toată făptura. De aceea în fiecare om lucrează, luminează și dăinuie suspinul Duhului Sfânt ca Domn al Vieții, ca Mângâietor Veșnic. E adevărat, mulți dintre noi ar părea că suntem înfrânți irevocabil de moștenirea cataclismului morții lui Adam

proprie tuturor urmașilor lui, dar nu e așa, pentru că în sânul Sfintei Treimi, atunci când fiecare dintre noi am fost chemați la Viață, am fost zidiți din bucurie și întâmpinați cu un surâs. E surâsul veșnic al lui Dumnezeu. Acest surâs l-a avut Domnul Hristos pe sfânta Sa față când a înviat din morți, când a prădat iadul și l-a făcut pe Om biruitor asupra morții. Atunci ne-a îmbrățișat pe toți cu plinătatea dragostei purtată în trup de Om Care a trecut prin moarte „cu moartea pre moarte călcând”.

Aceasta e puterea prin care ne îmbrățișăm unii pe alții, nefiind îngrădiți de loc, distanță sau timp. Suspiniul dinaintea durerii și a morții se preschimbă în îmbrățișare a întregii firi omenești, fie ea adeseori dureroasă sau alteori nespus de istovitoare.

Credem că această carte și rugăciunile cuprinse în ea pot fi un mic sprijin în această cale.

L. S. Desartovici

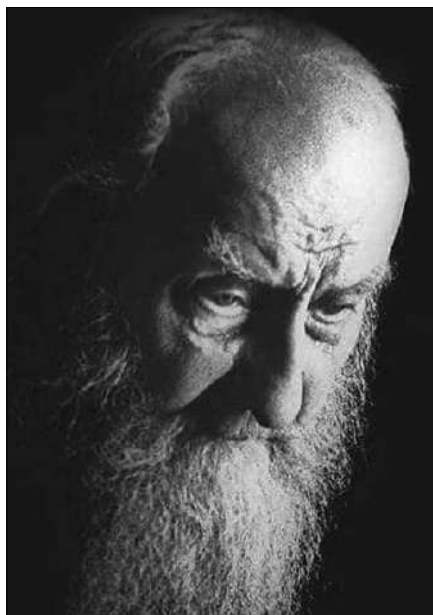

ÎNAINTEA SFÂNTULUI SOFRONIE SAHAROV¹

Sfinte Părinte Sofronie, cred că știi și tu cât de mult te iubesc. De fapt, aș vrea să mărturisesc că între noi este o lungă și o de demult începută poveste de dragoste. E adevărat, însă, că e o iubire în care eu doar primesc și tu dăruiești. Ce dau eu este această scurtă rugăciune: „Părinte Sofronie, roagă-te pentru mine păcătoasa; Sfinte Sofronie, roagă-te pentru noi!”. Acum, citind și rugându-mă cu rugăciunile din această cărticică, rugăciunea mea scurtă: „Sfinte Sofronie, roagă-te pentru noi!”, a căpătat conținuturi noi, o bogăție nemăsurată. Aproape fiecare frază, fiecare strigăt din aceste rugăciuni sunt și strigăte ale inimii mele, dar eu, neprimind darul de a le așeza în cuvânt, le aveam cuprinse în scurta mea rugăciune: „Sfinte Sofronie, roagă-te pentru noi!”. Așa că îți mulțumesc, Sfinte Sofronie, că ai dat darul tău acestui multiubit autor al rugăciunilor, prin care, iată, și partea mea din relația noastră de iubire devine mai activă. Sfinte Părinte Sofronie, roagă-te pentru noi!

*Maica Siluana Vlad
Stareța Mănăstirii Sfântului Siluan Athonitul din Iași
26 februarie 2020*

¹ Acest cuvânt al Cuvioasei Siluana (28 mai 1944 – † 8 iunie 2021) a fost dat pentru cea dintâi ediție a acestei cărți, față de care, în volumul prezent, s-au mai adăugat rugăciunile 1-7, 12, 22-33.

*Rugăciune către Sfântul Sofronie
a celui ce a scris*

Dumnezeiescule Părinte Sofronie, iartă-mă că am îndrăznit a aduna cuvinte de laudă spre cinstirea ta, însă știi că am făcut acest lucru din dragostea ce ți-o port. Prin tine cer iertare și celor care au cunoscut adâncurile duhului tău și ar fi putut face aceste alcătuirii cu mult mai de preț. Te rog, miluiește-ne cu sfințele și preaputernicele tale rugăciuni, deschizându-ne tuturor adâncurile cele minunate și dumnezeiești ale cuvintelor Evangheliei.

Preacuvioase Părinte, trăind în zilele acestea ne vedem împresurați de o mulțime de dureri și suferințe, venind atât din lumea dinlăuntru cât și din cea dinafară; mulți căutăm alinarea, însă cel mai adesea se întâmplă să nimerim pe calea cea lărgită și bătătorită a deznădejzii celei de toate zilele. Prin scrierile tale ni s-a deslușit calea neîncetatei înfățișări înaintea lui Dumnezeu, pentru aceea, îndeobște

mărturisim că pentru mulți dintre cei cu sufletul frânt și zdrobit, apropierea de tine prin cărțile ce le-ai dăruit lumii, este asemenea unei priveliști uimitoare și dătătoare de viață, în care se dezleagă suferințe, nedumeriri, frici, întunecări, pătimiri, plângeri și strigăte lăuntrice, care s-au întins poate pe zeci de ani. Puterea limpezitoare și dumnezeiască aflată în cuvintele tale ne încredințează că grăirile pe care ni le-ai lăsat moștenire sunt cele ale Duhului Sfânt.

Și iată că umblând pe căile Sfințelor Taine ni se curăță ochii, Sfinte Părinte Sofronie, și, apropiindu-ne de tine, începem a te desluși a fi un pom al vieții, încărcat cu florile cuvintelor celor dumnezeiești ale Învierii, întru care oglundindu-ni-se chipul lăuntric, se revarsă mireasma cea minunată a străfundurilor tainei persoanei, strălucind întru lumina cea adâncă și blândă a dumnezeieștii ființări. Fă să rodească și să se statornicească și întru noi împreună-pătimirea cu aproapele, ca astfel să ajungem și la lărgirea inimii omului lăuntric spre deplină încredințare a unirii întru una a întregii firi omenești.

Ajută-ne să îmbrățișăm șuvoiul de durere al lumii și să nu fugim de el ascunzându-ne în îndulciri și moleșeli care ne amorțesc cugetul și simțirea lăuntrică. Dăruiește-ne tărie și bărbăție ca să fim temerari în această nevoie și să purtăm tot ce Domnul îngăduie să vină asupra noastră, până în cea din urmă clipă a viețuirii noastre pământești. Și fie ca, împărțându-ne din cuvintele pe care le-ai scris întru strălucirea cea tainică a Preasfintei Treimi, să ni se facă și nouă graiurile tale intrare curățitoare și cutremurătoare în adâncul inimii tale, a celui pe care te mărturisim

Sfânt Părinte al Bisericii lui Hristos Dumnezeu,

proslăvit fiind tu de către Tatăl,

Fiul și Sfântul Duh.

Amin.

SFÂNTUL SOFRONIE DE LA ESSEX

– *repere biografice* –

Cei care îl îndrăgesc și îl cinstesc pe Sfântul Sofronie, cunosc îndeobște că lucrurile esențiale despre viețuirea lui pământească sunt cuprinse în scrierea sa *Vom vedea pe Dumnezeu precum este*. Toate cărțile Părintelui Sofronie revarsă o bogăție fără seamăn, în ale căror cuvinte sunt cuprinse adâncimi care pot fi gustate prin mijlocirea trăirii duhului dintru care au fost scrise. De aceea, îi îndemnăm pe cititorii acestor rânduri să zăbovească cu stăruință și rugăciune asupra cuvintelor aduse în această lume văzută de către de Dumnezeu insuflatul și văzătorul Părinte Sofronie. Noi cuprindem aici doar câteva repere cronologice ale vieții sale, atât de plină de roadele și bogăția Duhului Sfânt.

1896: În ziua de 23 septembrie, în Moscova, pruncul Serghei vine pe lume în neamul Saharov, într-o familie creștin-ortodoxă numeroasă. Din copilărie a îndrăgit rugăciunea, Domnul încredințându-i de pe atunci vederea Luminii Sale nezidite. A iubit de timpuriu lectura, familiarizându-se cu marii clasici ruși.

1915: Își începe studiile la Academia de Arte din Moscova și se adâncește în căutarea și suspinul după frumusețea și ființarea nepieritoare.

1920: Studiază în cadrul Școlii moscovite de Pictură, Sculptură și Artă, iar în căutărilor sale launtrice renunță la personalismul creștinismului și al Evangheliei, socotindu-le mărginite, și astfel cade din Ortodoxie, alegând absolutul impersonal al misticii extrem-orientale.

1921: Părăsește Rusia pentru a merge în Europa Apuseană și a-și urma cariera artistică, poposind în Italia și Germania, ca mai apoi să se stabilească în Franța.

1922: Sosește la Paris și participă la vestite expoziții ale vremii, bucurându-se de aprecierea criticilor. Este tot mai pătruns de căutarea exprimării frumuseții și a ființei și pricepe că nu are nicidecum un răspuns în fața morții.

1924: Înțelege că porunca lui Hristos de a-L iubi deplin pe Dumnezeu este ființială și totodată este temeiul relației dintre persoane. Se întoarce la creștinism, iar în Sâmbăta Mare este cuprins cu putere mare de Lumina nezidită. Începe să se depărteze de artă și căutărilor ei și devine între cei dintâi studenți ai Academiei ortodoxe a Sfântului Serghie din Paris.

1925: Neîmplinindu-l studierea formală a teologiei, părăsește școala alegându-și calea monahală.

1926: Intră în obștea Mănăstirii Sfântului Pantelimon din Muntele Athos, năzuind să deslușească prin rugăciune a învăța să-L cunoască și să-L iubească pe Domnul.

1930: Este hirotonit ierodiacon de către Sfântul Nicolae Velimirovici și devine ucenic al Sfântului Siluan Athonitul, întru care simte că Duhul Sfânt lucrează cu putere mare. Va deveni biograful Cuviosului Siluan, acesta încredințându-i mai apoi toate însemnările sale.

1938: În 24 septembrie trece la cele veșnice Starețul Siluan. Urmând povățuirii sale, se retrage în pustia athonită, viețuind șapte ani la Karulia, în condiții foarte grele, iar mai apoi aproape trei ani într-o peșteră din vecinătatea Mănăstirii Sfântului Pavel.

1941: Primește hirotonia într-un preot, devenind duhovnic pentru numeroși monahi athoniți, fiindu-i recunoscută înțelepciunea dumnezeiască a cuvântului și a sfătuirii.

1947: Din pricina sănătății șubreze în nevoințele vieții pustnicești și ale rugăciunii pentru întreaga lume, se întoarce la Paris unde suferă o operație la stomac. Se stabilește la un așezământ de bătrâni din Saint Genovievedes-Bois, unde este preot împreună-slujitor și duhovnic.

1948: Publică în formă șapirografiată cea dintâi ediție a scrierilor Starețului Siluan.

1952: Este publicată a doua ediție a însemnărilor Cuviosului Siluan, precedate fiind de o prezentare amănunțită a lucrării lăuntrice a Starețului.

1958: Mai multe persoane doritoare de viață monahală se adună în jurul său și primesc din adâncul înțelepciunii sale lucrătoare, pecetluite într-un Duhul Sfânt. Este cercetată o proprietate din Tolleshunt Knights, aflată în ținutul Essex al Marii Britanii, dar cererea de stabilire în Anglia a membrilor obștii întâmpină dificultăți. Parlamentul britanic înclină spre un refuz, însă își dă acordul în urma intervenției memorabile a unui parlamentar: „Nu vreți să dați viza obștii Arhimandritului Sofronie pentru că ei nu pot contribui cu nimic la economia noastră. Dacă cei doisprezece Apostoli ar veni azi în Dover, l-ați primi doar pe Iuda, pentru că el are banii”.

1959: În vremea păstoririi în Anglia a mitropolitului Antonie Bloom al Surojului, se alcătuește la Tolleshunt Knights o obște din șase viețuitori, bărbați și femei. Așezământul îl ia ca ocrotitor pe Sfântul Ioan Botezătorul.

1965: Mănăstirea întemeiată la Essex intră sub oblăduirea Patriarhiei Ecumenice de la Constantinopol, devenind mai apoi stavropighie patriarhală.

1973: E publicată în engleză viața Sfântului Siluan, sub titlul *The Monk of Mount Athos*, traducerea fiind făcută de Rosemary Edmunds.

1975: Se tipărește în limba engleză *Wisdom from Mount Athos*, care cuprinde scrierile Starețului Siluan.

1977: Este publicat volumul *His Life is Mine (Viața Lui este a mea)*.

1985: Vede lumina tiparului volumul autobiografic *We Shall See Him As He Is (Vom vedea pe Dumnezeu precum este)*.

1987: Patriarhia Ecumenică îl proslăvește pe Sfântul Siluan Athonitul.

1993: La vârsta de 97 de ani, în ziua de 11 iulie, Sfântului Sofronie trece la cele veșnice, lăsând în urmă o moștenire duhovnicească de o bogăție neasemuită.

1996: *On prayer (Despre rugăciune)*, cartea sa despre nevoințele și profunzimile rugăciunii este publicată postum.

2019: În ziua de 27 noiembrie este trecut în rândul Sfinților, fiind canonizat de către Patriarhia Ecumenică a Constantinopolului.

Maxime Egger, sintetizând în câteva cuvinte un portret al Sfântului Sofronie Saharov, scria: „Monah, pustnic, preot, duhovnic, părinte duhovnicesc, întemeietor de mănăstire, iconograf, autor liturgic, scriitor, epistolar, misionar, darurile Părintelui Sofronie au fost nenumărate.

Personalitatea sa multiplă era de asemenea paradoxală. În timp ce viața sa spirituală a fost ca o «linie de înaltă tensiune» între Grădina Ghetsimani și Muntele Tabor, activitatea sa apostolică a fost în întregime înfăptuită între noutate și tradiție”¹.

Publicarea și traducerea în numeroase limbi a scrierilor Sfinților Siluan și Sofronie a semănat în multe inimi miezul cel de foc al profunzimilor Evangheliei și a deschis calea mântuirii pentru o mare mulțime de oameni, al căror nume și număr este știut doar de Dumnezeu și de cei care întru Duhul s-au făcut precum El este. Neamul nostru a primit marele dar de a avea tălmăcite în grai românesc cuvintele acestor Sfinți, prin truda lăuntrică a unui ucenic al Sfântului Sofronie – Părintele Rafail Noica.

†

Sfinte Părinte Sofronie, ajută-ne și nouă să ne ridicăm din mâhnire și dăruiește-ne să pricepem îmbrățișarea cea tainică a rugăciunii și a dragostei tale, care izvorăsc dintru tine prin lucrarea cea mai presus de cuget a smereniei dumnezeiești. Adânc pe adânc se cheamă în glasul revărsării cuvintelor tale, dumnezeiescule Sofronie, pentru aceea toți cei care ne hrănim cu rugăciune dintru ele, primim în chip lucrător purtarea de fiecare zi a Crucii, deslușită veacului nostru prin dumnezeiescul grai: „Ține mintea ta în iad și nu deznădăjdui”.

¹ Cf. traducerii Pr. Gabriel Popescu (gabiteoinfo.blogspot.com/2007/12/viaa-arhimandritului-sofronie-saharov.html).